

Η ΑΓΟΡΑ ΜΕΛΙΣΣΙΩΝ

Πασχάλης Χαριζάνης
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ένας νέος μελισσοκόμος για να αποκτήσει μελίτσια θα πρέπει ή να αγοράσει έτοιμα από άλλον μελισσοκόμο ή να πιάσει αφεσμούς μόνος του, κατά την άνοιξη όταν συμβαίνει να σημιουργούν τα μελίτσια κάποιου μελισσοκόμου. Όμως και ένας μελισσοκόμος που ασκεί το επάγγελμα για πολλά χρόνια, όταν θέλει να αυξήσει τα μελίτσια του, αντί να χωρίσει τα δικά του μελίτσια, προτιμάει να αγοράσει έτοιμα. Αυτά μπορεί να είναι παραφυάδες με πληθυσμό ολίγων πλαισίων ή μελίτσια των 10 πλαισίων μαζί με την κυψέλη τους.

Το πλεονέκτημα της αγοράς ενός μελισσιού είναι ότι, αυτό είναι έτοιμο να παράγει μέλι που είναι και ο σκοπός του μελισσοκόμου. Η καλύτερη εποχή αγοράς είναι η άνοιξη, αφού το μελίτσι έχει αντιμετωπίσει τις αντίξοες συνθήκες του χειμώνα. Τότε το μελίτσι έχει γόνο και μπορεί έτσι ο αγοραστής να ελέγξει από την ποσότητα και εμφάνιση του γόνου, την ποιότητα της βασίλισσας καθώς και ύπαρξη ασθενειών. Όμως μελίτσια έτοιμα για παραγωγή μελιού την άνοιξη κοστίζουν περισσότερο. Ας πάρουμε όμως τις δύο περιπτώσεις και να τις δούμε αναλυτικότερα.

Β. ΠΙΑΣΙΜΟ ΑΦΕΣΜΩΝ

Η σημιουργία συμβαίνει συνήθως κατά την άνοιξη. Είναι εύκολη η συλλογή τους επειδή κάθονται σε κάποιο κλαδί σε μικρό ύψος από το έδαφος. Μερικές φορές όμως οι αφεσμοί εγκαθίστανται πολύ ψηλά και η συλλογή τους είναι δύσκολη. Το πλεονέκτημα των αφεσμών είναι ότι δεν κοστίζουν χρήματα για την απόκτησή τους, αλλά είναι δυνατόν όμως να μεταφέρουν κάποια ασθένεια, ενώ συγχρόνως μετά την τοποθέτησή τους στην κυψέλη να χρειασθούν τροφοδότη αν δεν υπάρχει μελιτοφορία.

Γ. ΑΓΟΡΑ ΜΕΛΙΣΣΙΩΝ

Κάθε αγοραπωλησία μελισσοσημιών πρέπει να γίνεται με προσοχή γιατί εγκυμονεί πολλούς κινδύνους όσον αφορά την μετάδοση ασθενειών. Μη βιάζεστε να πάρετε αμέσως την απόφαση όταν η τιμή είναι ελκυστική. Εάν είστε αρχάριος πάρτε μαζί σας ένα δικό σας άνθρωπο που να είναι έμπειρος μελισσοκόμος για να σας προφυλάξει από λάθη που τυχόν θα κάνετε.

Στην Ελλάδα τα μελίτσια πωλούνται μαζί με τις κυψέλες ή μόνο ο πληθυσμός με τις κηρήθρες. Στη δεύτερη περίπτωση ο αγοραστής έχει τις δικές του κυψέλες και γίνεται η μετάγγιση των κηρηθρών και του πληθυσμού. Όταν η αγορά γίνεται μαζί με τις κυψέλες, τότε πρέπει να έχουμε υπόψη τα παρακάτω:

1. Πιστοποιητικό υγείας και νόμιμη απόδειξη

Η πιο σωστή ενέργεια είναι να υπάρχει πιστοποιητικό υγείας από την υπεύθυνη αρχή της περιοχής για τα μελίτσια που πρόκειται να πουληθούν. Με τον τρόπο αυτό θα αποφύγουμε τη μετάδοση ασθενειών από περιοχή σε περιοχή. Τέτοια περιστατικά έχουν συμβεί στο παρελθόν είτε με άγνοια του πωλητή είτε γνωρίζοντας ότι τα μελίτσια του είναι μολυσμένα και προσπαθεί να απαλλαγεί αυτά. Η ευθύνη βαρύνει βέβαια και τον αγοραστή ο οποίος θα πρέπει να ελέγξει προσεκτικά τα μελίτσια που πρόκειται να αγοράσει. Αν ο ίδιος δεν είναι σε θέση να κάνει αυτόν τον

έλεγχου, τότε να συμβουλευθεί κάποιον που γνωρίζει καλά τις ασθένειες των μελισσών.

Κάθε πράξη πώλησης πρέπει να συνοδεύεται με νόμιμη απόδειξη. Έχει συμβεί από κάποιους θρασεείς, να πωλούν μελίσσια από κάποιο μελισσοκομείο το οποίο δεν είναι δικό τους. Όταν όμως υπάρχει νόμιμη απόδειξη πώλησης, τότε αυτοί οι αδίστακτοι άνθρωποι θα μπορούν εύκολα να καταδικαστούν.

2. Κατάσταση υλικού

Οι κυψέλες και άλλα εξαρτήματά τους μπορεί να είναι παλαιά ή καινούργια. Ο καινούργιος εξοπλισμός μπορεί να είναι κατασκευασμένος σε εργοστάσιο κυψελών και να έχει τις διεθνώς σταθερές διαστάσεις ή να είναι κατασκευασμένος σε οποιοδήποτε ξυλουργείο και να δημιουργούνται προβλήματα, κάθε φορά που θέλουμε να ανταλλάξουμε πλαίσια από κυψέλη σε κυψέλη. Πολλές φορές παρατηρούμε καινούργιες κυψέλες να είναι κατασκευασμένες από κακής ποιότητας ξύλο και τόσο κακοφτιαγμένες που θα πρέπει να απορρίπτονται. Εκτός από την ποιότητα κατασκευής θα πρέπει να υπολογίζουμε στην τιμή που πληρώνουμε και πόσα εξαρτήματα συνοδεύουν την κάθε κυψέλη (π.χ. πάτωμα, διάφραγμα βασιλίσσας, τροφοδότης κλπ).

Το βάψιμο κάθε κυψέλης χαρακτηρίζει τον μελισσοκόμο κατά πόσο είναι καλός νοικοκύρης ή όχι. Κάθε κυψέλη θα πρέπει να είναι σωστά βαμμένη και με την κατάλληλη βαφή (καλής ποιότητας βαφή, ανοικτά χρώματα κλπ.). Όταν η κυψέλη δεν είναι καλά βαμμένη, το ξύλο διαβρώνεται γρήγορα. Για το λόγο αυτό προσέχουμε κυρίως τον πυθμένα να μην είναι σάπιος.

3. Κατάσταση κηρήθρων

Όταν οι κηρήθρες χρησιμοποιούνται για πολλά χρόνια μέσα στην κυψέλη τότε μαυρίζουν. Από τους επανειλημμένους τρύγους πολλές σπάζουν, οι μέλισσες τις επιδιορθώνουν αλλά οι περισσότερες είναι παραμορφωμένες. Επίσης κάθε φορά που εκκολάπτεται μια μέλισσα αφήνει μέσα στο κελί ένα πολύ λεπτό κουκούλι. Μέσα σε ένα χρόνο παράγονται πολλές μέλισσες από το ίδιο κελί και το γεγονός αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τα κελιά να στενεύουν όλο και περισσότερο. Στα στενά πλέον κελιά δεν γίνεται η κανονική ανάπτυξη των μελισσών και για το λόγο αυτό συστήνεται στους μελισσοκόμους να αφαιρούν τις παλιές μαύρες κηρήθρες και να τοποθετούν καινούργιες.

Οι παλιές μαύρες κηρήθρες μπορεί να κρύβουν αρρώστιες, ενώ οι καινούργιες, εκτός του ότι υπάρχει μικρότερη πιθανότητα να μεταφέρουν ασθένειες, έχουν και μεγαλύτερο χρόνο ζωής. Επίσης πρέπει να προσέχουμε και το είδος των κελιών που έχουν οι κηρήθρες. Να αποφεύγονται οι κηρήθρες που έχουν πολύ μεγάλο ποσοστό κηφηνοκελιών.

4. Ποσότητα τροφής

Η ποσότητα μελιού και γύρης μέσα στην κυψέλη θα παίξουν καθοριστικό ρόλο στο ύψος της τιμής που θα πουληθεί το μελίσι. Για παράδειγμα ένα ατρύγητο μελίσι που περιέχει 15-20 κιλά μέλι, θα ανεβάσει ανάλογα και την τιμή πώλησής του. Η ποσότητα γύρης είναι ακόμη πιο σημαντική, γιατί από αυτήν θα εξαρτηθεί η περαιτέρω ανάπτυξη του μελισσιού και αντικαθίσταται δυσκολότερα από ότι το μέλι.

5. Αριθμός πλαισίων γόνου και πληθυσμού

Η ποσότητα και η ποιότητα του γόνου δίνουν πληροφορίες για την ποιότητα της βασίλισσας. Πολύς γόνος θα δώσει μελλοντικά μεγάλο αριθμό μελισσών. Ο πληθυσμός υπολογίζεται σαν αριθμός πλαισίων που σκεπάζονται από μέλισσες. Κάθε πλαίσιο περιέχει περίπου 1700-2000 μέλισσες.

6. Εποχή αγοράς

Όπως αναφέρθηκε και στην αρχή η καλύτερη εποχή αγοράς είναι η άνοιξη γιατί το μελίτσι έχει βγάλει την δύσκολη εποχή του χειμώνα και βρισκόμαστε στην αρχή μιας παραγωγικής εποχής και συγχρόνως υπάρχει και γόνος για να μπορούμε να ελέγξουμε την ποιότητα της βασίλισσας και τις διάφορες ασθένειες του γόνου. Όταν αγοράζουμε μελίτσια κατά τη διάρκεια του χειμώνα, επειδή είναι φθηνότερα και δεν έχουν γόνο, είναι σαν να αγοράζουμε στα τυφλά.

7. Ασθένειες

Είναι ο πιο σημαντικός παράγοντας που πρέπει να προσέξουμε. Δυστυχώς υπάρχουν πολλές αρρώστιες και αυτές που προσβάλλουν το γόνο είναι οι πιο δύσκολες. Για το λόγο αυτό μην αγοράζετε μελίτσια σε εποχή που δεν έχουν γόνο (χειμώνας). Αγορά υγιών μελισσιών είναι η καλύτερη αγορά.

8. Ποιότητα βασίλισσας

Πάντοτε ελέγχουμε αν υπάρχει βασίλισσα, καθώς επίσης και τι ποιότητας είναι. Σαν κριτήρια της ποιότητας της βασίλισσας παίρνουμε την ποσότητα και ποιότητα του γόνου, τον αριθμό των μελισσών μέσα στην κυψέλη και την εμφάνιση της ίδιας της βασίλισσας. Ένα μελίτσι που έχει κηρήθρες γόνου και ο γόνος είναι συμπαγής (χωρίς πολλά κενά κελιά), δείχνει ότι η βασίλισσά του είναι καλής ποιότητας.

9. Φυλή μελισσών

Πολλοί μελισσοκόμοι προτιμούν φυλές μελισσών λιγότερο επιθετικές και πιο ανθεκτικές στις ασθένειες.